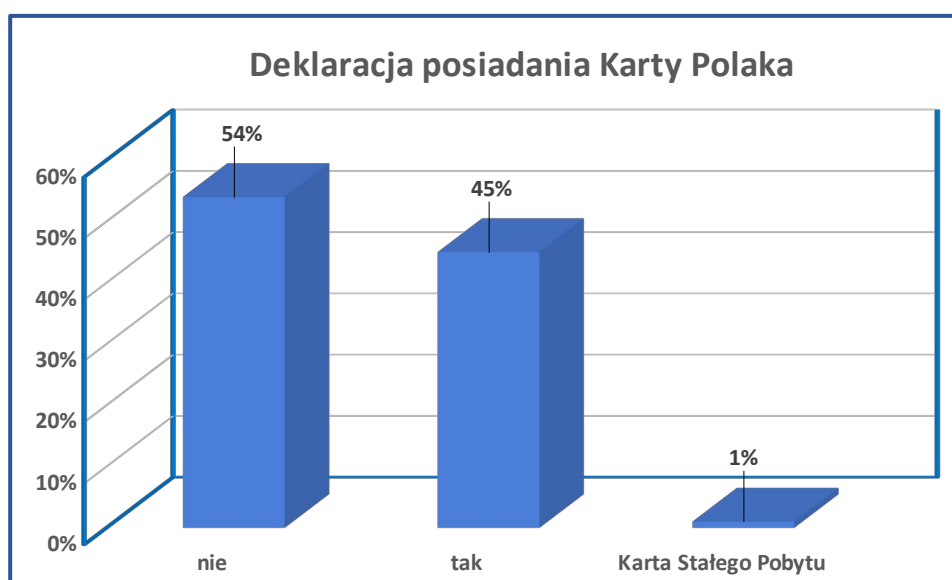

Niektórzy badani Polacy z Naddniestrza, którzy posiadają prawo stałego pobytu w Polsce, nie mogą ubiegać się o Kartę Polaka, ponieważ jest on właśnie następstwem posiadania Karty Polaka. Podobnie posiadanie polskiego obywatelstwa wyklucza posiadanie Karty Polaka.

Poniższy diagram prezentuje procentową liczbę badanych Polaków z Naddniestrza, którzy zadeklarowali posiadanie Karty Polaka. Nie wszyscy badani Polacy w Naddniestrzu Kartę Polaka posiadają z różnych przyczyn.

Diagram 73. Naddniestrze. Deklaracja posiadania Karty Polaka

(źródło: opracowanie autorki)

Ze wszystkich ankietowanych Polaków w Naddniestrzu tj. 394 osób, Kartę Polaka posiada 45%, a 1% ma stały pobyt w Polsce, z obywatelstwem mołdawskim lub ukraińskim. Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym tożsamość Polaków, ale również jest dokumentem nadającym możliwość między innymi studiowania czy legalnej pracy zarobkowej w Polsce. W narracjach możemy usłyszeć:

Posiadam Kartę Polaka, ten dokument jest ważny dla mnie, dlatego, że jest napisane, że jestem Polką, moje imię jest po polsku wpisane. Ja czuję się zawsze Polką, a ten dokument mnie potwierdza (Tyraspol, kobieta, ur. 1973).

Jak zdawałam egzamin na Kartę Polaka, musiała znać wszystkich królów Polski, historię Polski, wszystkie święta, przyjechałam do Polski, rozmawiam z Polakami, a oni nie znają tej swojej historii. W ustawie jest mowa, że trzeba rozmawiać po polsku, posługiwać się językiem, a zadają takie pytania, że nawet historyki nie znają odpowiedzi, nu ja zdała (Rybница, kobieta, ur. 1952).

Moja córka zdawała na etu Kartę Polaka, zapytały jak się nazywa papież, nu ona odpowiedziała Jan Paweł II. A potem zapytała ta pani konsul kto taki Karol Wojtyła, a córka wże zahubylasia i tak ne zdała

egzaminu. Tak na wsi pytania widpowiła, a na toj zagubiła się i nie dali jej Karty Polaka (Słoboda-Raszków, kobieta, ur. 1989).

Mam Kartę Polaka, bo studiowałam w Polsce. Czuję się Polką, tak. W Polsce było trudno czuć się Polką, studenci nie wierzyli, że w Naddniestrzu żyją Polacy, oni nic nie wiedzą o Polakach poza granicami Polski. Trzeba zrobić taki przedmiot, aby mówić studentom i ludziom, że Polacy mieszkają również w Naddniestrzu. Czasami mówili do mnie „Ruska”, mówiłam, że czuję się Polką i pokazałam im Kartę Polaka, że mam dokument nawet, że jestem Polką. Oni nie mają takiego potwierdzenia, bo z urodzenia się urodzili w Polsce (Bendery, kobieta, ur. 1979).

Z powyższych narracji wynika, że posiadanie Karty Polaka, nie tylko daje możliwości wyjazdu do Polski, ale również jest potwierdzeniem tożsamości polskiej ankietowanych z Naddniestrza.

Dwa razy zdawała na Kartę Polaka, tam żywot moi dity, ale zadawały woprosy, taki wie Pani, bardzo trudne. Ja mówię po polsku, była w Polsce dużo razy, pracowała, i myślała otrzymam Kartę Polaka i pojedę do dzieci. Nie dali mi, dostałam odmowę, a syn drugi mieszka w Rosji i mówi, jedź mamo do nas. Tak wzięła ja obywatelstwo rosyjskie i teraz szykuje wyjazd do syna do Rosji. Życie jest jedno. Nie chciała mnie Polska przyjąć, choć czuję się Polką, to musiałam wybrać Rosję. To takie przykre, dla mnie i przykre dla moich dzieci. Całe życie ich uczyła, że oni Polacy, modlić się, wszystko oddałam, w pracy jakoś krzywo na mnie smotrieli, ja zawsze mówiła, ja Polka. Dla synów zawsze mówiła, nie wstydzcie się, że wy Polacy, zawsze tak mówcie i taki mi Polska zrobiła prezent. Mam wielki żal. Już rzeczy zebrane jadę do Rosji, czy tam będę mówić, że ja Polka, nie wiem (Tyraspol, kobieta, ur. 1969).

Powyższy fragment mówi nam, o tym, że są problemy z otrzymaniem Karty Polaka, sytuacja społeczno-polityczna się zmieniła, zwłaszcza po 24 lutym 2022 roku, mieszkańcy Naddniestrza zaczęli wyjeżdżać do dzieci, do rodziny, do różnych państw. Nie jest także tajemnicą, że obywatele Naddniestrza posiadają paszporty różnych państw, niektórzy mają nawet trzy paszporty: rosyjski, ukraiński i mołdawski. Dokumenty podróży często traktują jako możliwość zmiany miejsca, możliwość znalezienia pracy lub ewentualnego wyjazdu do tego czy innego państwa. Część Polaków z najstarszego pokolenia posiada jeszcze dowód osobisty stary, tj. Związku Radzieckiego, tzw. paszport sowiecki.